

zaaknummers 2012 T 890 (1), 2012 T 890 (2) en 2012 T 890 (3)

Datum beslissing: 7 juni 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. S.S. van Gijn, advocaat te Amsterdam,

tegen:

(*wijlen*) **[naam]**,
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde I,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Broeders Franciscanen
Bleijerheide,

en

(*wijlen*) **[naam]**,
geen verdere gegevens over bekend,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde II,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Broeders Franciscanen
Bleijerheide,

en

(*wijlen*) **[naam] – bijgenaamd [naam]**,
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde III,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Broeders Franciscanen
Bleijerheide.

1. De procedure

De klaagschriften (met bijlagen) zijn door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 26 maart 2013.

Op 21 mei 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt nader toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur Van Gijn voornoemd.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. In de periode september 1959 tot en met juni 1961 heeft klager op het jongenspensionaat [naam] in [plaats] gezeten.

T.a.v. aangeklaagde I:

Aangeklaagde was werkzaam als hoofdonderwijzer van de ULO en gaf tevens bijles in algebra.

Met bepaalde regelmaat, een aantal keren per maand, moest klager tijdens het eerste schooljaar (1959/1960) op de kamer van aangeklaagde komen. Vaak gebeurde dit tijdens de bijles, maar ook tijdens de speeltijd of op schoolvrije middagen. Klager werd dan door aangeklaagde geliefkoosd. Aangeklaagde had klager de bijnaam “[bijnaam]” gegeven en sprak hem tijdens z’n seksuele spelletjes liefdevol met die naam aan. Klager voelde zich hierdoor in een bevoorrechte positie. Aangeklaagde ging bij dergelijke ontmoetingen diep in de broek van klager en maakte vervolgens onder de pij zijn eigen broek los. Klager kreeg dan een erectie. Hij stond half ontkleed tussen de benen van aangeklaagde of zat bij hem op schoot, vast tegen aangeklaagde aangedrukt. Klager en aangeklaagde masturbeerden zich. Klager kwam dan ook klaar. Aangeklaagde heeft ook wel eens geprobeerd in het achterwerk van klager binnen te -dringen, maar dit is vanwege heftige pijn niet gelukt.

T.a.v. aangeklaagde II:

Aangeklaagde was werkzaam op het jongenspensionaat als oppasser op het slaapzaaltje, gelegen boven de toiletten aan de speelplaats en de schoenpoetsruimte.

Vlak voor het naar bed gaan riep aangeklaagde klager bij zich en moest klager in pyjama, zonder onderbroek, voor lichaamsvisitatie bij aangeklaagde op de kamer komen. Het seksueel misbruik begon met knijpen in de billen van klager en kietelen en eindigde met masturberen. Klager moest dan met de broek naar beneden tussen de benen van aangeklaagde staan, waarbij hij klager stevig tegen het geslachtsdeel van aangeklaagde aangedrukt hield en aangeklaagde er tegen op en neer bewoog. Steeds hijgde aangeklaagde daarbij sterk en er ging een onaangename geur van hem uit. Het kwam tevens voor dat aangeklaagde de hand van klager tegen aangeklaagdes geslachtsdeel drukte en daar vasthield.

Het seksueel misbruik vond plaats over een periode van enkele maanden in het schooljaar 1959/1960, zo’n twee tot drie keer per maand. Daarnaast werd klager ook door aangeklaagde geslagen.

T.a.v. aangeklaagde III:

Aangeklaagde was in [pensionaat] werkzaam als ziekenbroeder.

Toen klager in het tweede schooljaar (lente/zomer 1961) ziek werd, werd hij naar aangeklaagde gestuurd. Klager moest de nacht op de ziekenzaal blijven voor onderzoek. Hij moest zich uitkleden, in bed gaan liggen en kreeg een drankje. Aangeklaagde draaide klager met de rug naar zich toe op de zijkant en zei dat hij klager ging onderzoeken en koorts meten. Klager mocht zich niet bewegen, ook niet als het pijn zou gaan doen. Klager voelde zich langzaam wegzakken. Tegelijkertijd voelde hij dat aangeklaagde zich naar hem toe trok, streefde en hoe hij iets pijnlijk in zijn achterste stopte en erin bewoog. Daarna weet klager niets meer. Hij werd wakker met hevige pijn aan zijn achterste en merkte dat alles daar verkleefd aanvoelde. Hij bloedde en had verwondingen. Diezelfde “koortsmeting” gebeurde later nog twee maal, steeds onder toediening vooraf van een medisch drankje.

Klager werd op deze manier, over een periode van meerdere weken, drie keer door aangeklaagde misbruikt.

2.2 Aangeklaagden hebben klager door hun autoriteit en geestelijke macht misbruikt.

Aan het einde van het schooljaar 1960/1961 werd klager bij het uitdelen van de rapporten meegedeeld dat hij niet meer terug mocht komen. Dat was een grote schok voor klager. Het

kwam voor hem als een donderslag bij heldere hemel. Op een bepaalde manier was klager er wel blij mee en voelde hij zich bevrijd, maar tegelijkertijd bevroop hem een groot gevoel van angst en voelde hij zich gedwongen de schuld bij zich zelf te zoeken. Voor de ogen van zijn medescholieren werd klager wegens slecht gedrag van het pensionaat gestuurd. Thuisgekomen werd alles doodgezwegen en was niets meer zoals voordien. [pensionaat] had klagers 'kindervleugels' grondig en voorgoed vernield.

Klager merkte dat een tot dan toe ongekennde agressiviteit bezit van hem nam. In de daarop volgende tijd werd duidelijk dat klager het zwarte schaap van de familie was geworden. Zijn weigering naar de zondagsmis te gaan, maakte de zaak nog erger.

Klager heeft de MULO voortijdig afgebroken, wegens grote ruzie met een van de leraren. Daarna is hij met een vakopleiding als kok begonnen.

Toen klager 17 jaar oud was overleed zijn vader bij een verkeersongeluk. Dit was een harde klap voor hem. Hij had eigenlijk er op gerekend bij hem ooit nog eens zijn verhaal over de toestanden op [pensionaat] te kunnen doen.

Klager is een keer teruggegaan naar [pensionaat] met de intentie de overste aan te spreken over de hele misbruikzaak. Klager werd echter bij de deur afgewezen. Men was niet bereid een gesprek te voeren, hij was immers oneervol van het pensionaat gestuurd.

Na zijn dienstitijd vond klager meteen een nieuwe baan en woning. Klager begon toen voor het eerst weer in het goede leven te geloven. Kort erna bleek echter dat hij bestolen was door zijn familie, hij had niets gekregen van de erfenis van zijn vader. Net als de ervaring met [pensionaat], stak klager ook dit maar weg en deed alsof het hem niet was overkomen.

Toen klager 26 jaar oud was, leerde hij zijn vrouw kennen, met wie hij trouwde en twee kinderen kreeg. Klager vertrok met zijn gezin naar het buitenland. Voor het eerst had klager het gevoel een beter mens te zijn, tot op een dag dat alles veranderde; door een conflict op het werk kwam de [pensionaat] oerangst plotseling weer opnieuw tevoorschijn.

Begin 1982 verloor klager zijn baan en zijn gezin. Sindsdien is klager zelfstandig werkzaam, steeds achtervolgd door het gevoel niet goed genoeg te zijn en door angst te falen.

Eind jaren '90 leerde klager opnieuw een vrouw kennen, met wie hij naar Zwitserland vertrok.

In 2008 hoorde klager voor het eerst via de televisie over de misbruikverhalen binnen de Rooms-Katholieke Kerk. Klager heeft toen, voor het eerst van zijn leven, besloten zijn levenspartner te vertellen over het seksuele misbruik te [pensionaat].

Eind 2011 verloor klager wederom alles; zijn relatie, werk en huis.

Klager heeft sinds de periode te [pensionaat] zijn christelijke geloof verloren, hetgeen tot op de dag van vandaag een groot gemis aan religie betekent. Niet alleen de gevolgen van het seksuele misbruik, maar ook van de geestelijke en zwaar lichamelijke mishandelingen uit de kinderjaren op het jongenspensionaat te [plaats] - door meerdere broeders die daar werkzaam waren - hebben een onuitwisbare stempel op klagers leven gedrukt. Hij ervaart steeds wederkerende grote schaamte en schuldgevoelens en gevoelens van waardoeloesheid.

2.3 De smaad van het seksuele, lichamelijke en geestelijke misbruik die klager heeft ervaren op [pensionaat], vervolgt hem al zijn hele leven. Het is voor klager tijd dat rechtvaardigheid geschiedt. Hij verlangt van de Rooms-Katholieke Kerk dat zij haar verantwoordelijkheid neemt en hem schadeloos stelt voor de gevolgen van hetgeen de

aangeklaagde broeders in [pensionaat] hem als kind hebben aangedaan. Klager hoopt op die manier in de toekomst nog een beetje onbezorgd van het aardse paradijs te mogen genieten.

3. De beoordeling

3.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

3.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

3.3 Alhoewel ongeveer drieënvijftig jaar zijn verstreken sedert het plaatsvinden van de verweten gedragingen, en de aangeklaagden niet kunnen worden gehoord nu zij zijn overleden, is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

Voor de Klachtencommissie is het aannemelijk geworden dat klager tijdens de twee schooljaren dat hij in het jongenspensionaat [naam] in [plaats] verbleef door de aangeklaagden op de volgende wijze is misbruikt:

* T.a.v. aangeklaagde I: Klager is, gedurende het eerste schooljaar, op de kamer van aangeklaagde en tijdens de bijles een aantal keer per maand door aangeklaagde onzedelijk betast en afgetrokken. Klager moest er ook voor zorgen dat aangeklaagde klaarkwam. Ook heeft aangeklaagde gepoogd om klager anaal te penetreren.

* T.a.v. aangeklaagde II: Het seksueel misbruik begon met in de billen knijpen en kietelen en eindigde met masturberen. Klager werd, met zijn broek naar beneden, stevig tegen het geslachtsdeel van aangeklaagde aangedrukt, waarna aangeklaagde op en neer bewoog. Ook drukte aangeklaagde de hand van klager tegen zijn geslachtsdeel. Dit gebeurde, vlak voordat klager naar bed ging, op de kamer van aangeklaagde, zo'n twee tot drie keer per maand, gedurende enkele maanden in het eerste schooljaar.

* T.a.v. aangeklaagde III: Klager is in het tweede schooljaar op de ziekenzaal, in een periode van een aantal weken, drie keer door aangeklaagde anaal gepenetreerd. Klager moest steeds vooraf een drankje innemen, waardoor hij enige tijd in slaap viel.

De Klachtencommissie is van dit alles overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Het verhaal van klager wordt bovendien ondersteund door:

* T.a.v. aangeklaagde I: De reeds gegrond verklaarde klachten tegen aangeklaagde, bekend onder de zaaknummers 2011 T 529(1), 2011 T 376(4), 2011 T 292 en 2010 T 174(2), waarin door personen die destijds ook verbleven in het jongenspensionaat te [plaats] eveneens over seksueel misbruik door aangeklaagde wordt geklaagd.

Ook heeft de Klachtencommissie kennis genomen van de inhoud van de formulieren 'Toestemming gebruik melding/klacht als steunbewijs' van [naam] (zaaknummer 2011 T 555), [naam] (zaaknummer 2011 T 574) [naam] (zaaknummer 2011 T 553) en van [naam].

* T.a.v. aangeklaagde III: De reeds gegrond verklaarde klachten tegen aangeklaagde, bekend onder de zaaknummers 2011 T 529(1), 2011 T 292, 2011 T 553, 2011 T 376(2), 2011 T 474, 2011 T 540, 2010 T 030 en 2012 T 775, waarin door personen die destijds ook verbleven in het jongenspensionaat te [plaats] eveneens over seksueel misbruik door aangeklaagde wordt geklaagd.

Ook heeft de Klachtencommissie kennis genomen van de inhoud van de formulieren 'Toestemming gebruik melding/klacht als steunbewijs' van [naam] (zaaknummer 2011 T 555), [naam] (zaaknummer 2011 T 574) en [naam] (zaaknummer 2011 T 563).

* T.a.v. aangeklaagde II overweegt de Klachtencommissie als volgt:

De Klachtencommissie heeft kennis genomen van de inhoud van de formulieren 'Toestemming gebruik melding/klacht als steunbewijs' van [naam] (met bijlage) en [naam] (zaaknummer 2011 T 555).

In het advies in de zaak 2011 T 555 d.d. 26 september 2012 is de klacht tegen aangeklaagde niet ontvankelijk geacht, daar het bestaan van een aangeklaagde die onder de naam '[naam]' in het internaat [naam] werkzaam is geweest, niet was komen vast te staan. Gelet op de uitgebreide melding van [naam], alsmede gelet op de inhoud van een door klager overgelegd (anoniem) verhaal (afkomstig uit Blog Mea Culpa d.d. [datum]) en een overgelegde foto van destijds (waarop klager aangeklaagde aanwijst als '5^e van rechts'), acht de Klachtencommissie thans wel aannemelijk dat met zekerheid kan worden gesteld dat het hier om '[naam]' gaat, zijnde aangeklaagde, en dat de persoon '[naam]' destijds werkzaam is geweest in het internaat te [plaats].

Hoewel de verklaring van klager slechts minimaal gesteund wordt door ander bewijs, op grond waarvan het aannemelijk wordt dat aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik, acht de Klachtencommissie het steunbewijs - een en ander in onderling verband en samenhang bezien met hetgeen hierboven reeds is overwogen - voldoende en overtuigend.

3.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door de aangeklaagden met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas elf/twaalf jaar oud. Aangeklaagden waren voor hem - gelet op hun functies- personen met gezag en klager moest vertrouwen in hen kunnen stellen.

3.5 Klager kan zich voor het verkrijgen van schadevergoeding met het onderhavige advies rechtstreeks tot de Compensatiecommissie wenden.

3.6 Wellicht ten overvloede overweegt de Klachtencommissie dat ook de door klager ervaren fysieke mishandeling uiteraard verwerpelijk is. Gelet op het bepaalde in de Procedure behoort het echter niet tot de taak van de Klachtencommissie om over een klacht met betrekking tot fysieke mishandeling te oordelen.

3.7 De Klachtencommissie geeft klager tot slot nog in overweging dat hij, indien gewenst, hulp kan krijgen bij de verdere verwerking van zijn leed via het Platform Hulpverlening (contactpersoon: mevrouw Milena Mitic).

4. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de klacht tegen de drie aangeklaagden gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 7 juni 2013 door:

Mr. G.A.M. Stevens, voorzitter; zr. J.G.M. Verwijs, O.Praem, en W.A.M.C. Mol, leden; bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bollen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

De Voorzitter

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.